

Bokföringsnämndens kommunsektion, 2.11.1999

41. Utlåtande med anledning av en ansökan om att i ett dottersamfund få ha en räkenskapsperiod som avviker från modersamfundets

Ansökan

Ab A:s extraordinarie bolagsstämma beslöt 20.9.1999 ändra bolagsordningen bl.a. så att räkenskapsperioden omfattar 1.11 - 31.10. i stället för ett kalenderår såsom tidigare.

Enligt ansökan ansluter sig de affärsekonomiska motiv som föranlett ändringen av räkenskapsperioden till aktuella justeringar av ägarstrukturen i Ab A. Både staden B och kommunen C, vilka äger 78,4 % av bolagets aktier, har i maj 1999 beslutat skaffa sig en samarbetspartner som köper upp hela deras aktieinnehav eller åtminstone största delen av aktierna. Ifrågasvarande köp skulle leda till en upplösning av koncernförhållandet.

(---)

Motivering

Enligt 68 § kommunallagen skall en kommun som så som avses i bokföringslagen har bestämmanderätt i en annan bokföringsskyldig göra upp en koncernbalansräkning jämte bilagor som tas in i bokslutet. Vid uppgörandet av koncernbalansräkningen iaktas bokföringslagen i tillämpliga delar. Enligt 67 § kommunallagen meddelar bokföringsnämndens kommunsektion anvisningar och avger utlåtanden om hur bokföringslagen och 68-70 § kommunallagen skall tillämpas i bokföringen i kommuner och samkommuner. Bokföringsnämndens kommunsektion har inte befogenhet att ge samfund som är bokföringsskyldiga enligt bokföringslagen anvisningar om tillämpningen av bokföringslagen eller sådana tillstånd till undantag som avses i bokföringslagen.

Om en bokföringsskyldig har sådant bestämmande inflytande som avses i 1 kap. 5 § bokföringslagen (1997) i ett målföretag, är den förstnämnda moderföretag och det sistnämnda dotterföretag. Moderföretaget och dess dotterföretag bildar en koncern. De bokföringsskyldiga som avses i bokföringslagen nämns i 1 kap. 1 § bokföringslagen. Av nämnda lagrum framgår att offentliga samfund inte anses som bokföringsskyldiga enligt bokföringslagen. En kommuns bokföringsskyldighet grundar sig således enbart på kommunallagen och den koncernbalansräkning som enligt kommunallagen bör tas in i kommunens bokslut ger inte upphov till något sådant koncernförhållande mellan kommunen och en sammanlutning där kommunen har bestämmanderätt som avses i bokföringslagen.

På grund av det ovan anförda kan kommunens koncernbalansräkning uppgöras enligt kommunallagen även i sådana fall då räkenskapsperioden hos den bokföringsskyldige som skall tas upp i kommunens koncernbalansräkning avviker från kommunens räkenskapsperiod. En förutsättning för detta är att kommunen har tillgång till ett enligt bokföringslagen upprättat bokslut eller mellanbokslut när koncernbalansräkningen görs upp.

Det bolag som har lämnat in ansökan iakttar gällande bokföringslag i sin egen bokföring.

Enligt 6 kap. 5 § bokföringslagen och bokföringsnämndens kommunsektionens allmänna anvisning av 26.6.1996 om uppgörande av koncernbokslut för kommuner och samkommuner skall sammanställningen av dottersamfundets bokslut med koncernbokslutet ske utifrån ett mellanbokslut per den dag räkenskapsperioden går ut, om räkenskapsperioden för dottersamfundet går ut mer än tre månader före utgången av kommunens räkenskapsperiod. Mellanbokslutet upprättas enligt god bokföringssed och med iakttagande i tillämpliga delar av bokföringslagen och samfundslagstiftningens bestämmelser om bokföring.

Kommunsektionen tar inte i detta utlåtande ställning till hur man i aktiebolagets bokslut och beskattning skall beakta en inkomst eller en utgift som gäller tidigare räkenskapsperioder och som man vid upprättandet av bokslutet får kännedom om och inte heller till de skatteeffekter som de medför. Kommunsektionen konstaterar dock att väsentliga poster som uppstår efter bokslutsperiodens utgång bör beaktas vid uppgörandet av bokslutet. Om aktiebolagets bokslut sammanställs på basis av bokslutet per 31.10.1999 och de ersättningsåtgärder som omtalas i ansökan dessutom utfaller i november - december bör inkomsten av ersättningen eller restitutionen eller en uppskattning av den tas upp i noterna till koncernbokslutet. På samma gång bör man lägga fram en uppskattning av den latent skatteskuld som inkomsten åstadkommer.

Kommunsektionens utlåtande

Ab A behöver inte något tillstånd av bokföringsnämnden, fastän dess räkenskapsperiod avviker från räkenskapsperioden för modersamfundet, staden B.

Ab A:s bokslut får sammanställas på basis av ett bokslut per 31.10.1999 med det koncernbokslut som staden B upprättar per 31.12.1999, om koncernförhållandet kvarstår på bokslutsdagen.

Om Ab A upprättar ett mellanbokslut 31.12.1999 kan sammanställningen med stadens koncernbokslut göras på basis av mellanbokslutet. Om mellanbokslut inte upprättas kan sammanställningen göras på basis av bokslutet per 31.10.1999, eftersom räkenskapsperioden gick ut senare än tre månader före utgången av kommunens räkenskapsperiod. I noterna till koncernbokslutet bör omnämnas på vilket sätt Ab A har tagits upp i koncernbokslutet för staden B.